

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**AD ORBEM PER LINGUAS
ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ**

**Матеріали Міжнародної
науково-практичної
конференції**

СВІТ ЯК ІНТЕРТЕКСТ

17 – 18 червня 2020 року

Київ
Видавничий центр КНЛУ
2020

«Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Світ як інтертекст», 17–18 червня 2020 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2020. 544 с.

Матеріали конференції присвячено основним проблемам сучасного мовознавства, літературознавства, методики мовної освіти, а також педагогічним, психологічним, культурологічним та історичним питанням розвитку освіти.

**Друкуються за рішенням вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету
Протокол № 16 від 20 травня 2020 року**

Відповідальний редактор: Решетник О.А.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

© Видавничий центр КНЛУ, 2020

4. Поширення інтернет-культури, популярність мемів і специфічних для інтернет-спільнот явищ, що впливають і на життя поза глобальної мережі.

Очевидним є той факт, що подальший розвиток інформаційних технологій спричинюватиме систематичний вплив на лексичну, фонетичну і граматичну системи мови, що спонукатиме до постійного вивчення і дослідження цієї проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

- Зайнуллин, Г. Г., & Гилемшина, А. Г. (2017). *Влияние развития информационных технологий на лексические системы арабского, английского и русского языков*. Тамбов: Грамота.
- Hamdah, Alghamdi, Eleni, Petraki (2018). Arabizi in Saudi Arabia: A Deviant Form of Language or Simply a Form of Expression? *Social Scienses*, 7(155), 7-19.
- Internet World Stats (2019, April 30) *Internet world users by language*. Взято 2020 року з <https://www.internetworldstats.com/stats7.htm>

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Овчаренко Л.М.

Київський національний лінгвістичний університет

Необхідно відзначити, що знання іноземних мов – це суттєвий складник міжкультурної комунікації і першочерговий чинник налагодження успішного спілкування між представниками різних націй і культур. Але завжди слід враховувати, що такі поняття, як знати і володіти мовою іншої національної спільноти не є ідентичними – це не одне й те саме. Володіти іноземною мовою означає, що суб'єкт комунікації в даному контексті вільно спілкується, мислить і розуміє мову як її генетичний носій. А знання мови – якісніше вищий рівень цілковитого усвідомлення і сприйняття мови як неповторної скарбниці певних знань про людину і світ, які закарбовані у лексиці, граматиці, фразеології, інших способах мовного вираження. І от саме у таких ситуаціях на допомогу приходять мовна міжкультурна комунікація, тому що її завданням і першочерговою функцією саме і є формування компетентності у цій царині, поглиблення необхідної інформації про різні народи та культури з метою запобігання виникненню міжетнічних суперечностей і конфліктних ситуацій, налагодженню сприятливих умов для повноцінного спілкування (Гудков, 2003 сс. 26-28).

Отже, ще раз слід наголосити, що у сучасних умовах стало цілком очевидним, що результативне контактування з носіями інших культур неможливе без обізнаності з їх національними особливостями та за відсутності навичок міжкультурної комунікації. З огляду на все це, знання іноземної мови неодмінно повинне бути доповнене знаннями про відмінності іншомовної культури, а також інформованістю про наявність тих чи інших специфічних навичок і вмінь у поведінці та психології, які у своїй сукупності дозволяють адекватно сприймати представників інших культур (Гончаренко & Нетецкая, 2006, сс. 72-75).

На думку фахівців, міжкультурна комунікація, у якій через мовлення взаємодіють культури і мови, базується на двох типах поведінки. Універсальна поведінка, спільна для всіх культур, ґрунтується на біологічній (генетичній) спадковості людини, що передається з покоління до покоління. І другий тип – специфічний, притаманний конкретним етнічним спільнотам. Цей тип поведінки формувався під впливом соціального та фізичного оточення. Він і впливає вирішальним чином на формування специфічної культури, яка підпадає під визначення “менталітет” (цілісна система цінностей, ідей, звичаїв тощо), тобто, – сукупність відповідних конвенцій, які домінують у соціальних відносинах (Вербицька та ін., 2013 сс. 34-35).

Усвідомлюючи актуальність такого соціокультурного явища, як “мовна міжкультурна комунікація”, для будь-якого сучасного суспільства, слід зазначити, що цей процес є досить складним, оскільки не завжди партнери по комунікації отримують бажане і потрібне від спілкування з представниками іншої культури (Гойко, 2011, сс. 47-49). На те є багато причин, серед яких можна виділити, як найсуттєвіші, такі, що особливо ускладнюють процеси взаємодії різних культур, а саме: а) сприйняття іншої культури як лише “чужорідної”; б) численні стереотипи, що історично склалися в нашій свідомості, передусім під впливом відповідних політичних чинників; згубний вплив етноцентризму, іноді з елементами вибіркової націофобії тощо. Сьогодні ми остаточно переконалися, що базовою основою повноцінного комунікативного процесу між представниками різних культур служить не лише вільне володіння іноземними мовами, а ще й ґрунтовні знання про матеріальну і духовну культуру іншого народу, його світоглядні і моральні цінності, що у підсумку визначають практичну модель поведінки партнерів по комунікації (Василенко, 2017 сс. 16-18).

Насамкінець хотілося б наголосити, що коли іншомовні навички застосовуються не в межах тієї країни, мова якої вивчається, то потрібно намагатися отримувати необхідну інформацію з максимально різних джерел: книг, періодичних видань, фільмів, телепередач тощо. Це потрібно для подальшої диференціації цієї інформації та її прикладного застосування. До того ж, у процесі міжкультурної мовної комунікації потрібно приділяти значну увагу контексту спілкування, тому що його місце, час і застосування певних мовних засобів мають вкрай важливе змістовне навантаження. А це значно сприяє підвищенню якості міжкультурної взаємодії.

Підводячи підсумки нашого повідомлення, вважаємо за необхідне наголосити, що в ньому не ставилося завдання проаналізувати всі прояви мовних аспектів міжкультурної комунікації. Хотілось тільки звернути увагу на важливість проблем вивчення такого роду комунікації, спрямованої на надання, засвоєння і збереження культурно значущої інформації на мовах різних народів і націй.

ЛІТЕРАТУРА

Василенко, І. О. (2017). Практичні кроки в об'єднанні культурних систем у процесі міжкультурної комунікації. В *Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасних ВНЗ*. Збірник матеріалів III-ї Міжнародної науково-практичної конференції, 21 березня 2017 р. (сс. 16-18). Київ: КНЕУ.

- Вербицька, П., Голосова, Н., Дяків, В., Кендзьор, П. (2013). *Діалог культур*. Львів: Нова доба.
- Гойко, Е. В. (2011). Преграды в международной коммуникации. *Вестник МГУ*, 2, 47-49.
- Гончаренко, Т. Е., & Нетецкая Т. Н. (2006). Практические методы обучения аспектам межкультурной коммуникации на занятиях английского языка. В *Образование в многокультурном обществе: традиции и инновации*. Материалы V Международного семинара (с.с. 72-75). Симферополь: Таврия.
- Гудков, Д. Б. (2003). *Теория и практика межкультурной коммуникации*. Москва: Наука.

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ МОДАЛЬНОСТІ В НІМЕЦЬКОМУ РЕЧЕННІ

Опанасенко Т.В.

Київський національний лінгвістичний університет

Як відомо, речення має номінальну, когнітивну, комунікативну і предикативну функції. У кожному реченні мають бути наявними суб'єкт і предикат, які не є абсолютно тотожними підмету і присудку, але які тісно пов'язані між собою і впливають на вираження категорії предикативності. Саме категорія предикативності відрізняє речення від словосполучення, співвідносить висловлювання з дійсністю і уможливує розуміння висловлювання реципієнтом. Категорія предикативності складається із категорій персональності, темпоральності і модальності, які тісно взаємодіють на рівні речення і є для нього визначальними. Предикативність зазначає, про що або про кого йдеться, виражає обмеження висловлювання у часі, а також показує, чи правдиво думка висловлювання відбиває дійсність, чи вона належить до області гіпотетичного або нереального. Саме ставлення до дійсності і можливість виразити це співвідношення називають модальністю (Москальская, 2004).

Розглянемо детальніше категорію модальності з позиції дійсності-недійсності. Категорія модальності уможливує відображення реальності у мові засобами лексики і граматики.

1. Можливість як передача висловлювання, яке можна здійснити і умовність як передача висловлювання, виконання якого можливе за певних умов. Умовна можливість може бути виражена:

1) дієсловом в умовному способі *Präteritum i Plusquamperfekt Konjunktiv*.

So wäre es besser. Deine Worte hätten ihn nur gereizt. Käme er früher, so könnte er den Zug erreichen. Ich hätte im Wettkampf gewonnen, wenn ich nicht hingefallen wäre.

2) *Konditionalis I i Konditionalis II*. *Du würdest mir meine Laune verderben, wenn du nicht zu Besuch kämest. Ich wäre nicht gekommen sein, wenn ich damals meiner Mutter gehorcht hätte.*

Об'єктивна можливість виражається:

1) модальними дієсловами з неозначеною формою основного дієслова:

– дієсловом *können* (мати можливість, силу, знання):